

Mesterségem címere

Új sorozatunkban Kószabósza régi és új mesterségekről mesél. Válgass közülük kedvedre. Mi leszel, ha nagy leszel?

Tengerész?

⊙ Ötezer évvel ezelőtt az ókori egyiptomiak mesterei voltak a folyami és tengeri hajózásnak. Karcsú hajóikat hosszú evezők és vitorlák hajtották, ám a nyílt tengerre csak éjszaka merészkedtek ki, mert a csillagokon kívül más iránytűjük nem volt.

A Níluson szerencsére nem lehet eltévedni.

⊙ A föníciaiak az ókor legjobb hajóépítői voltak. Kr. e. 500 körül bejárták Nyugat-Afrika partvidékét, és eljutottak Britanniáig is. Fontos újításuk a két-két evezősor, az evezősök fölé emelt fedélzet, amelyen a harcosok tartózkodtak, a fegyverként szolgáló döfőorr, az árbockosár, amelyet kötélhágcsón értek el a matrózok.

Minek a fénye segíti a hajósokat?

Mire jó az árbockosár?

⊙ Az Arkhimédesz által tervezett ókori görög hajó 20 evezősoros volt, 2000 tengerész szolgált rajta, 200 méteres hatótávolságú katapulttal, ellenséget megcsáklázó és védekező szerkezetekkel szerelték fel, de fürdőket, kerteket, templomot is építettek a fedélzetére.

⊙ *Navigare necesse est, vivere non est necesse.*

Vagyis: *Hajózni szükséges, élni nem* – mondta Pompeius, római hadvezér. A római flotta hajóira csapóhíd, a fúrócsiga ellen vékony ólomborítás, a kormányos számára tatfedélzet készült.

⊙ Az evezősök rabszolgák, hadifoglyok vagy elítéltek voltak, akiket az evezőhöz láncoltak, hogy ne tudjanak megszökni. A nehéz munka és az embertelen körülmények miatt ez a legkeményebb büntetésnek számított.

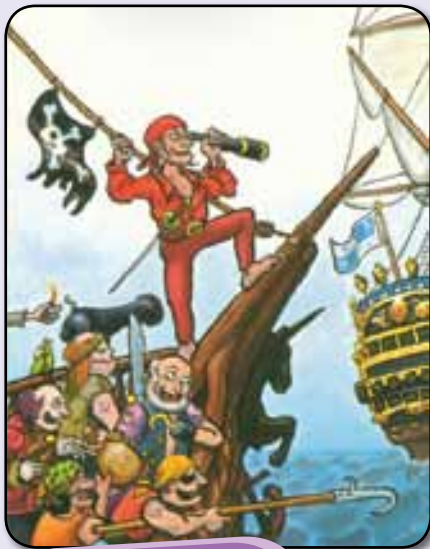
Miért nem rólunk nevezték el Amerikát?

⊙ 1000 évvel ezelőtt Európa legjobb hajósai az északi vikingek voltak. Erős és viharban is stabil hajóikkal át-hajóztak Amerikába – 500 évvel Kolumbusz előtt.

⊙ A középkorban a spanyolok, a portugálok, az olasz és a német kereskedővárosok egyre nagyobb kikötőket és biztonságosabb hajókat építettek. A portugál karavella háromárbocos, farkormányos, bástyás hajó volt. A nasszádnak egyetlen árboca, ám terjedelmes vitorlázata volt. A gyors fregatt rengeteg ágyúja védte az áruszállító hajókat. Kitől? A kalóztól, akik miatt egyetlen hajó rakománya sem volt biztonságban.

Hogy hívják az evezésre ítélt rabokat?

Hol van a hajó tatja?

Miért lett a kalóz jelképe a fél szem, a kampókéz, a faláb?

☉ 1807-től a vitorlás-hajókat lassan felváltották gőzhajók. 1822-től jelentek meg az első fémtestű, 1904-től a dízelmotoros hajók. Ma a 200 méternél is hosszabb acél óceánjárókat luxusutazásra, a tankhajókat irtatlan mennyiségű kőolaj szállítására használják.

☉ A magyar polgári családokban minden gyereknek matrózruha volt az ünneplője, és minden kislány tengerész szeretett volna lenni. Példaképük a legkiválóbb magyar „hajóskapitány”, **Horthy Miklós tengernagy**, a császári és királyi flotta parancsnoka, az első világháború hőse volt,

akinek vitézségét és lovagiasságát még az ellenség is elismerte.

☉ Milyen ma a tengerészet? Kalandos világjárás, de veszélyt rejtő, kemény férfipróba is.

A hajó munkásai a **hajósínások**, **matrózok**. A legénységet a **fedélzetmester** irányítja, őket pedig a **tisztek**. A **gépészek** a hajó gyomrában dolgoznak. A **hajóorvos**, a **szakács** is nélkülözhetetlen. A **rádiós** tartja a kapcsolatot a szárazfölddel, ő hív segítséget, ha baj van. Műszerek, térképek segítenek a **kormányosnak**, hiszen a víz oly egyforma köröskörül. A **kapitány** szava a legfőbb parancs, mindenki köteles engedelmessé válni neki. Ám övé a legnagyobb felelősség is. Ő hagyja el utolsónak a süllyedő hajót.

☉ Legyünk tengerészek? Horgonyt felhúzni! Irány az óceán!

Hogy nem fél tőlem ez a félszemű, féleszű?

Zsigmond Emese

